

СТИВЪН КИНГ

ДРУЖЕСТВО „ОТКАЗВАНЕ С

ГАРАНЦИЯ“

Превод от английски: Весела Прошкова, 1991

chitanka.info

Морисън чакаше някакъв клиент, задържан от задръстването във въздушния трафик на международното летище „Кенеди“. Внезапно съзря свой познат, седнал в края на бара, и се запъти към него.

Джими? Джими Маккан?

Приятелят му беше понапълнял от последната им среща на панаира в Атланта предишната година, но инак изглеждаше в отлична форма. Морисън си го спомняше от колежа като слабичък младеж, който пали цигара от цигара и се крие зад огромни очила с рогови рамки, сега очевидно заменени с лещи.

— Кого виждам? Самия Дик Морисън!

— Същия. Изглеждаш великолепно — Морисън му протегна ръка.

— Ти също — отвърна Маккън, но Морисън знаеше, че това е чиста лъжа. Напоследък се преуморяваше, преяждаше и пушеше прекомерно.

— Какво пиеш?

— Бърбън с горчив екстракт — каза Морисън, обгърна с крака високото столче пред бара и запали цигара. Чакаш ли някого, Джими?

— Не, заминавам за Маями. Имам среща с много важен клиент, който отпуска шест милиона за реклами. Изпращат ме да укротя гнева му задето не успяхме да получим правото за едно важно телевизионно предаване през следващата година.

— Още ли работиш при „Крейгър и Бартън“?

— Станах административен директор.

— Фантастично! Моите поздравления! И кога се случи всичко това?

Опита се да си внуши, че човъркащото го отвътре червейче не е завист, а чисто и просто стомашно смущение. Извади от джоба си флаконче хапчета против киселини и схруска едно.

— През август миналата година се случи нещо, което промени целия ми живот.

Той изгледа изпитателно Морисън и отпи от чашата си.

„Боже мой! — помисли си Морисън и вътрешно потръпна. — Джими Маккан се е отдал на религията.“

— Може би ще те заинтересува?

— Разбира се — отвърна Морисън и изгълта на един дъх току-що донесеното от келнера питие.

— Чувствах се ужасно — започна Маккан. — Не се разбирах с Шерън, баща ми почина, дробовете ми се раздираха от суха кашлица. Един хубав ден Боби Крейгър се отби в канцеларията и ми изнесе „бащинска“ лекция. Сигурно си спомняш как звучат подобни наставления?

— Разбира се — Морисън беше работил осемнайсет месеца в „Крейгър и Бартън“, след което се премести в агенцията на Мортън. — „Размърдай си задника или се омитай!“

Маккан се засмя.

— Точно така. А като капак на всичко лекарят ми съобщи, че имам начални признания на язва и ми нареди да откажа цигарите — лицето му се изкриви в презрителна гримаса. — Все едно да ми забрани да дишам.

Морисън кимна съчувствено. Лесно им е на непушачите да се перчат самодоволно. Погледна с отвращение цигарата си и я смачка в пепелника, въпреки, че след пет минути щеше да запали нова.

— Ти отказа ли се?

— Да, въпреки че отначало ми се струваше, че няма да мога — мамех на поразия. После един приятел ми препоръча някакво заведение на Четирийсет и шеста улица, където били специалисти в тази област. Помислих си, че няма какво да губя и послушах съвета му. Оттогава не съм сложил цигара в устата си.

Морисън се облещи.

— С какво те лекуваха? Да не те тъпчеха с наркотик?

— Не — Джими извади портфейла си и порови из него. — Ето, вземи. Сигурен бях, че пазя адреса им.

Сложи на бара обикновена бяла картичка, на която бе написано:

ДРУЖЕСТВО „ОТКАЗВАНЕ С ГАРАНЦИЯ“

Спрете да се задушавате с цигари!

Източна 46-та улица, № 237

Процедурите се извършват само в предварително уговорен час.

— Задръж я, ако желаеш — каза Маккан. — Те ще те излекуват, гарантирам ти.

— По какъв начин?

— Това не мога да ти кажа.

— Защо?

— Защото е свързано с договора, който си задължен да подпишеш. Във всеки случай, дружеството ти съобщава начина на лечение при първата беседа.

— Ти си подписал договор?

Маккан кимна.

— И на базата на този...

— Точно така.

Усмихна се на Морисън, който си помисли: „Ето че и Джими Маккан е преминал към категорията на самодоволните мръсници.“

— Защо е необходима цялата тази мистерия, щом успяват да постигнат фантастични резултати? Никога не съм срещал рекламата им по списанията нито по телевизията.

— Приемат клиенти според капацитета си, но само по устна препоръка.

— Джими, самият ти работиш в рекламна агенция и разбиращ, че това е невъзможно.

— Възможно е — отвърна Маккан. — При това деветдесет и осем процента от клиентите биват излекувани.

— Чакай сега — каза Морисън, даде знак да му донесат ново питие и запали цигара. — Може би онези юнаци те връзват и те карат да пушиш до посиняване?

— Не.

— Или пък ти дават някакво лекарство, от което ти прилошава всеки път, когато запалиш...

— Нищо подобно. Отиди и се убеди сам — той посочи цигарата на Морисън. — И без това не харесваш нейния вкус.

— Неее, но...

— В действителност отказването от цигарите промени целия ми живот — сподели Маккан. — Едва ли с всекиго е така, но аз внезапно прозрях истината. Жivotът ми се преобрази: почувствах се по-добре, сдобрих се с Шерън. Усетих прилив на енергия, работата ми потръгна.

— Е, успя да събудиш любопитството ми. Кажи ми само...

— Съжалявам, Дик, но нямам право да говоря за това — отвърна твърдо Маккан.

— Май си понапълнял?

За миг му се стори, че по лицето на приятеля му пробягна мрачна сянка.

— Да, съвсем малко — все пак успях да сваля излишните килограми. Сега съм горе-долу в нормата. Като ученик бях прекалено слаб.

По високоговорителя съобщиха:

— Пътниците за полет двеста и шест да се явят на изход номер две.

— Трябва да тръгвам — каза Маккан и се изправи. Хвърли върху бара банкнота от пет долара. — Изпий още едно. И си помисли върху онова, което ти казах.

След това се отправи към ескалаторите, като си проправяше път сред навалицата. Морисън взе картичката, изгледа я замислено, после я пъхна в портфейла си и забрави за съществуването ѝ.

Месец по-късно Морисън се намираше в друг бар, когато картичката изпадна от портфейла му. Беше напуснал службата много преди края на работното време с намерението да прекара следобедните часове в пиене. Работата му в агенцията на Мортън не вървеше по мед и масло, всъщност изобщо не вървеше.

Подаде десет долара на бармана, после взе картичката и отново я прочете — 46-та улица, № 237 беше само на две крачки оттук, навън грееше хладно октомврийско слънце, защо пък да не се поразходи и да си направи майтап?

Барманът му върна рестото, той допи чашата си и се запъти към посочения адрес.

Дружество „Отказване с гаранция“ се намираше в нова сграда, месечният наем за която вероятно надхвърляше годишната заплата на Морисън. Съдейки по указателя във фоайето, канцелариите на дружеството заемаха цял етаж, а това означаваше пари, и то в изобилие.

Вратите на асансьора се отвориха, Морисън пристъпи в застлан с дебел килим коридор, който водеше към елегантно обзаведена приемна. Големият прозорец гледаше към улицата, където хората пълзяха като забързани мравки. Трима мъже и една жена седяха на подредените до стената столове и четяха списания. Имаха вид на делови хора. Морисън се приближи до бюрото.

— От един приятел взех това — каза той и подаде картичката на секретарката. — Сигурно го броите за своего рода ваш възпитаник.

Тя се усмихна и постави нов формуляр в пишещата машина.

— Името ви, господине?

— Ричард Морисън.

„Трак — трака — трак.“ Но дори потракването беше приглушено — машината беше IBM.

— Адресът ви?

— Мапъл Лейн, двайсет и девет, Клинтън, Ню Йорк.

— Женен ли сте?

— Да.

— Имате ли деца?

— Едно.

Мисълта за Алвин го накара да се намръщи. Думата „едно“ не беше съвсем точна, по-скоро би трябвало да каже „половин“. Синът му беше умствено недоразвит и живееше в специален пансион в Ню Джърси.

— Кой ви препоръча нашата клиника, мистър Морисън?

— Джеймс Маккан, стар приятел от ученическите години.

— Прекрасно. Седнете, ако обичате. Днес програмата ни е страшно натоварена.

— С удоволствие.

Морисън се настани между жената, облечена в елегантен син костюм, и младеж с модни бакенбарди, издокаран със сако в десен „рибена кост“, който имаше вид на директор. Извади цигарите си, огледа се, но не видя пепелник.

Прибра пакета — можеше да издържи още няколко минути. Щеше да потърпи фокусите им още малко и да запали цигара на излизане. Дори щеше да изтръска пепелта върху бежовия килим, ако го накарат да чака прекалено дълго. Взе списание „Таим“ и го запрелиства.

Повикаха го петнайсет минути по-късно, след жената със синия костюм. Привикналите му към никотина сетива жадуваха за цигара. Някакъв човек, който дойде след него, извади табакера, отвори я, видя, че няма пепелници и я прибра с гузен вид, както се стори на Морисън. Това го накара да се почувства горд.

Най-сетне секретарката го удостои с лъчезарна усмивка.

— Заповядайте, мистър Морисън.

Морисън отвори вратата зад бюрото ѝ и се озова в коридор без прозорци. Посрещна го пълен човек с побеляла коса, която приличаше на перука. Той се усмихна приветливо, стисна ръката му и каза:

— Последвайте ме, мистър Морисън.

Преведе го покрай редица затворени врати без табелки, после отключи една по средата. Влязоха в оскъдно обзаведена стая, чиито стени бяха облицовани с надупчен бял корк. Вътре имаше само едно бюрото, с по един стол пред и зад него. На стената зад бюрото се виждаше отвор, подобен на продълговато прозорче, закрит с къса зелена завеска. На стената вляво от Морисън висеше картина. На нея бе изобразен висок мъж с посребрена коса, стиснал някакъв свитък. Лицето му изглеждаше познато.

Пълният човек каза:

— Името ми е Вик Донати. Ако решите да изпълните нашата програма, аз ще се занимавам с вашия случай.

— Приятно ми е да се запознаем — отвърна Морисън. Ужасно му се пушеше.

— Седнете, моля.

Донати постави пред себе си попълнения от секретарката формуляр, после измъкна друг от чекмеджето на бюрото. Погледна Морисън право в очите.

— Искате ли да се откажете от пущенето?

Морисън се изкашля, скръсти крак върху крак и се опита да измисли някакъв уклончив отговор, но не успя.

— Да — отвърна той.

— Подпишете се — Донати му подаде формуляра. Морисън набързо прочете: „Долуподписаният се задължава да не издава методите за лечение и т.н., и т.н.“.

— С удоволствие — съгласи се той и Донати пъхна писалката в ръката му. Морисън надраска името си, а белокосият се подписа под него. След секунда документът изчезна обратно в чекмеджето.

„Е — помисли си подигравателно Морисън, — вече дадох обет да се откажа.“ Беше го правил и преди, дори веднъж издържа цели два дни.

— Прекрасно — възкликна Донати. — Нашата организация не се занимава с пропаганда, мистър Морисън. Не се интересуваме защо

искате да се откажете от цигарите: заради разклатеното си здраве, разходите или за издигане в службата. Ние сме прагматици.

— Добре — отвърна озадачено Морисън.

— Не използваме лекарства нито проповедници от типа на Дейл Карнеги. Не ви препоръчваме специална диета. И не приемаме пари, докато не се уверим, че не сте пушили цяла година.

— Божи мили! — възклика Морисън.

— Сигурен съм, че Маккан ви е казал това.

— Не.

— Между другото, как е той? Надявам се, добре.

— Така е.

— Прекрасно! Отлично! Сега... няколко въпроса, мистър Морисън. Може би ще ви се сторят прекалено лични, но ви уверявам, че отговорите ще бъдат запазени в пълна тайна.

— И какви са те?

— Как се казва жена ви?

— Лусинда Морисън, по баща Рамзи.

— Обичате ли я?

Морисън го изгледа изненадано, но лицето на Донати беше непроницаемо.

— Разбира се — отвърна той.

— Имали ли сте някога брачни проблеми? Може би сте разделен с жена си?

— Какво общо има всичко това с отказването от цигарите? — гласът на Морисън прозвуча по-гневно, отколкото възнамеряващ, но организъмът му се нуждаеше — по дяволите, той *жадуваше* за цигара.

— Много — отвърна Донати. — Бъдете търпелив.

— Не, нищо такова — тук малко поизълга, защото напоследък отношенията им наистина бяха обтегнати.

— Виждам, че имате само едно дете.

— Да, Алвин. Той е в частно училище.

— И кое е това училище?

— Няма да ви кажа — отвърна мрачно Морисън.

— Както желаете — каза Донати с подкупваща усмивка. — Утре ще се състои първият лечебен сеанс, когато ще получим отговор на всичките си догадки.

— Колко мило — Морисън стана да си върви.

— Последен въпрос: не сте пушили повече от час. Как се чувствате?

— Добре — изльга Морисън. — Много добре.

— Браво! — възклика Донати, заобиколи бюрото и отвори вратата. — Тази вечер можете да пушите колкото си искате. От утре никога повече няма да запалите цигара.

— Така ли?

— Мистър Морисън — заяви тържествено Донати, — ние ви го гарантираме.

На следващия ден, точно в три, Морисън влезе в приемната на дружеството. През целия ден изпитваше раздвоение на чувствата: да не се яви в уговорения със секретарката час или пък да отиде и да им прави на инат: *Ха сега да те видя малкия!*

Припомни си думите на Джими: „Случи се нещо, което промени целия ми живот.“ Това го накара да се яви в уречения час. Бог му бе свидетел, че собственият му живот трябваше да се промени, а освен това го гризеше чисто любопитство. Преди да се качи в асансьора, изпуши цигарата си чак до филтъра, което остави отвратителен вкус в устата му. Хич не му пукаше, ако това беше последната цигара в живота му.

Този път не го накараха да чака толкова дълго. След поканата на секретарката прекрачи вратата зад бюрото й и видя, че Донати вече го очакваше. Подаде му ръка и се усмихна, но на Морисън му се стори, че в тази усмивка има нещо хищническо. Усети как нервите му се изопват и моментално му се прииска да запали цигара.

— Елате с мен — Донати го поведе към стаичката. Отново се настани зад бюрото, а Морисън седна на другия стол.

— Радвам се, че дойдохте. Много наши клиенти не се връщат след първата беседа, защото решават, че не желаят да се откажат от вредния навик. За мен ще бъде удоволствие да ви помогна да го направите.

— Кога започва лечението? — запита Морисън, като си мислеше: „Сигурно лекуват чрез хипноза“.

— О, то вече започна, когато се здрависахме в коридора. Имате ли цигари, мистър Морисън?

— Да.

— Дайте ги, ако обичате.

Морисън сви рамене и му подаде пакета — и без това вътре имаше само две-три цигари.

Донати го постави върху бюрото. После се втренчи усмихнато в Морисън, сви дясната си ръка в юмрук и започна да удря пакета, който се смачка. Отвътре изскочи счупена цигара, посипа се тютюн. Звукът на ударите кънтеши неестествено високо в затворената стаичка. Въпреки силата, с която стоварваше юмрука си върху бюрото, лицето на Донати оставаше усмихнато. Морисън потръпна и си помисли: „Може би целят точно този ефект“.

Най-сетне Донати спря да удря.

— Не можете да си представите какво удоволствие ми достави това — каза той и хвърли злощастния пакет в кошчето за отпадъци. — Все още ми е приятно да го правя, въпреки че работя тук вече три години.

— Смятам, че не сте избрали най-уместния начин на лечение — спокойно отбеляза Морисън. — Във фоайето на същата тази сграда се продават всички марки цигари.

— Може и да сте прав — отвърна Донати и скръсти ръце. — Синът ви Алвин Доус Морисън е в училището за бавноразвиващи се деца „Петерсън“. Има черепно увреждане на мозъка от раждането. Умственото му развитие е много ниско и обучението му представлява трудна задача. Жена ви...

— Как научихте всичко това? — извика Морисън. Беше изненадан и ядосан. — Нямате абсолютно никакво право да си пъхате носа в моите...

— Знаем много неща за вас — каза спокойно Донати. — Вече ви съобщих, че умеем да пазим пълна тайна.

— Не желая да остана нито миг повече — прошепна Морисън и се изправи.

— Останете още малко.

Морисън го изгледа. Донати не беше разтревожен, дори като че се забавляваше. На лицето му беше изписано изражението на човек, който е наблюдавал същата реакция стотици пъти.

— Добре. Дано си заслужава.

— О, в това можете да бъдете сигурен — Донати се облегна назад. — Както вече ви казах, ние сме прагматици и в качеството си на

такива осъзнаваме отлично колко трудно се премахва страстта към тютюнопушенето. Осемдесет и пет процента от хората се връщат към вредния навик, този процент е по-висок, отколкото при наркоманите. Проблемът е изключително сложен.

Морисън хвърли поглед към кошчето. Една от цигарите изглеждаше годна, въпреки че беше смачкана. Донати се засмя добродушно, бръкна в кошчето и я натроши между пръстите си.

— Въпросът за отнемане на седмичната дажба цигари на затворниците често се поставя пред законодателните власти. Подобни законопроекти неизменно биват отхвърляни. В няколко случая, когато са били утвърдени, в затворите избухвали ожесточени бунтове. Представяте ли си, господин Морисън, бунтове!

— Това никак не ме изненадва — отвърна Морисън.

— И до какъв извод стигаме? Когато осъждаме някого на затвор, вие му отнемате нормалния полов живот, удоволствието от пиенето, отнемате му правото на собствени убеждения и го лишавате от свобода. Но бунтове няма или са много малко в сравнение с броя на затворниците. Но ако отнемете *цигарите* — БУМ! — и за да подчертаете думите си, той стовари юмрука си върху бюрото.

— По време на Първата световна война, когато германците не можеха да си купят цигари, често се виждаха немски аристократи да събират фасове от тротоара. През Втората световна война американците пушеха лули, когато не успяваха да си набавят цигари. Интересен проблем за истинския pragmatик, нали, мистър Морисън?

— По-добре да пристъпим към лечението.

— Веднага. Заповядайте насам.

Донати се изправи и отиде до зелената завеса, която Морисън бе забелязал още предишния ден, дръпна я и откри четириъгълно прозорче. То гледаше към някаква празна стая, не, не съвсем празна, защото на пода стоеше заек и ядеше от поставената пред него чиния.

— Симпатично зайче — отбеляза Морисън.

— Така е. Наблюдавайте го.

Донати натисна бутона върху перваза на прозорчето. Заекът престана да яде и заподскача бясно. Струваше му се, че животинчето отскача все по-високо всеки път, когато краката му докоснат пода. Козината му беше настръхнала, очите — обезумели.

— Спрете! Не виждате ли, че електричеството ще го убие?

Донати свали пръста си от бутона.

— Няма. През пода минава нисковолтов ток. Наблюдавайте заека, мистър Морисън.

Животното беше приклекнало на няколко метра от чинията, носът му се бърчеше. Внезапно подскочи и се сви в ъгъла.

— Ако заекът получава често електрически шокове, докато се храни, той много бързо разбира, че храната означава болка. Ето защо се отказва от нея. Още няколко шока, и заекът ще умре от глад пред пълната с храна чиния. Този метод се нарича привикване чрез отблъскване.

Внезапно всичко стана ясно на Морисън.

— Не, благодаря — той се отправи към вратата.

— Почакайте, мистър Морисън.

Морисън не спря. Сграбчи валчестата дръжка на вратата... и усети, че тя се изпълзва от ръката му.

— Отключете вратата.

— Мистър Морисън, седнете за момент...

— Отключете или незабавно ще повикам ченгетата.

— *Седнете!* — В гласа на Донати се промъкна ледена нотка.

Морисън го изгледа. Кафявите очи на белокосия бяха тъмни и страшни.

„Божичко? — помисли си той. — Заключен съм в една стая с луд.“

Навлажни устните си с език. Пушеше му се повече от всяко.

— Ще ви обясня по-подробно нашия метод на работа — рече Донати.

— Може би не ви е ясно, че реших да се откажа от лечението — каза Морисън с престорено безразличие.

— Грешите, мистър Морисън, *Vie* сте този, който не разбира, че няма друг избор. Казах ви, че сме започнали лечението и това е чистата истина. Досега трябваше да разберете, че не обичам да се шегувам.

— Вие сте луд! — възклика Морисън изумено.

— Не, само прагматик. Сега ще ви обясня цялата процедура.

— Добре — отвърна Морисън. — Но трябва да знаете, че веднага щом изляза оттук, ще си купя пет пакета цигари и ще ги изпуска по пътя към полицейския участък.

Внезапно осъзна, че гризе нокътя на палеца си и го смуче. Овладя се с огромно усилие на волята.

— Както желаете. Все пак струва ми се, че когато научите всичко, ще размислите.

Морисън не отговори. Отново седна и скръсти ръце.

— През първия месец на лечението нашите детективи ще ви държат под постоянно наблюдение. Може би ще забележите някои от тях, но не всички. А те ще бъдат винаги до вас. Винаги. Ще ми се обадят веднага, ако забележат, че пушите.

— Предполагам, че ще ме доведат тук и ще приложат познатия номер със заека.

— О, не — отвърна Донати. — Ще приложим нашия номер върху жена ви, не върху вас.

Морисън го изгледа втрещено. Донати се усмихна и каза:

— Вие само ще наблюдавате.

След като Донати го освободи, Морисън обикаля безцелно около два часа. Беше напълно зашеметен. Времето беше хубаво, но той дори не забеляза това. Чудовищното усмихнато лице на Донати замъгляваше всичко останало.

— Разбираете ли? — беше казал той. — Прагматичният проблем изисква прагматично решение. Трябва да разберете, че ви желаем доброто.

Според Донати дружеството беше един вид фондация — организация с нетърговска цел, основана от человека, чийто портрет висеше на стената. Въпросният джентълмен успял да развие семейния бизнес, включващ притежаването на ротативки и салони за масаж, комар и активна (естествено тайна) търговия между Ню Йорк и Турция. „Трипръстият“ Морт Минели бил страстен пушач — пушел около три пакета дневно. Свитъкът, който държеше в ръката си, бил лекарска диагноза: рак на белите дробове. Морт умрял през 1970 година, след като завещал състоянието си на дружеството.

— Ние не печелим от клиентите, но се опитваме и да не губим — беше казал Донати. — Главната ни цел е да помогнем на близния. Естествено, така избягваме и големите данъци.

Лечението беше обезсърчително просто. При първото провинение довеждат Синди в „заешката“ стаичка, както я наричаше

Донати. При второто и Морисън получава една доза от същото „лекарство“. При третото провинение и двамата ще бъдат вкарани в стаичката. Четвъртото нарушение ще означава сериозно неподчинение и ще изисква по-сувори мерки. Ще изпратят тухен човек в училището на Алвин, за да го „обработи“.

— Представяте ли си — каза усмихнато Донати — какво ужасно преживяване ще бъде за сина ви? Той няма да разбере нищо, дори някой да му го обясни. Ще знае само, че му причиняват болка, защото баща му е бил непослушен. Алвин много ще се уплаши.

— Мръсник такъв — изстена безпомощно Морисън. Усещаше как всеки миг ще се разплаче. — Гаден, долен мръсник!

— Не ме разбирайте криво — рече Донати. На лицето му играеше усмивка. — Сигурен съм, че няма да се стигне дотам. Четирийсет и пет процента от нашите клиенти не се нуждаят от това тежко наказание и само десет процента нарушават договора повече от три пъти. Тези цифри са обнадеждаващи, нали?

Морисън ги намираше ужасяващи.

— Естествено, ако се провините за пети път...

— Какво искате да кажете?

Донати се усмихна лъчезарно.

— Вие и жена ви отивате в стаичката, синът ви ще бъде пребит за втори път, ще набият и жена ви.

Морисън, който вече не можеше да мисли рационално, скочи и се надвеси заплашително през бюрото. Донати реагира учудващо бързо за човек, привидно флегматичен. Той тласна назад стола си, прехвърли крака през бюрото и ги заби право в стомаха на Морисън. Последният политна назад, като се задавяше и кашляше.

— Седнете, мистър Морисън — каза любезно Донати. — Хайде да поговорим като разумни хора.

Морисън се подчини, след като успя да си поеме дъх. Все някога кошмарите свършват, нали?

— Дружеството „Отказване с гаранция“, обясни Донати, използва десетостепенна скала за наказание на провинилите се. Шеста, седма и осма степен се състоят в нови посещения на „заешката“ стаичка (при повишено напрежение на тока) и по-сериирен побой. При деветата степен ще се наложи да счупят ръцете на сина му.

— А десетата? — попита Морисън. Устата му беше пресъхнала.

Донати поклати тъжно глава.

— Тогава се предаваме, мистър Морисън.

Причисляваме ви към непоправимите случаи, които според статистиката ни са два процента.

— Наистина ли се отказвате?

— Фигуративно казано.

Донати отвори едно чекмедже и постави на бюрото тежък револвер. Усмихна се, втренчил поглед в Морисън.

— Но дори и тези непоправими пушачи никога повече не запалват цигара. Даваме гаранция за това.

Този петък по телевизията даваха „Булийт“, един от любимите сериали на Синди. Но след около час мърморенето и очевидното притеснение на Морисън успяха да я откъснат от екрана.

— Какво ти е? — запита тя по време на една пауза.

— Нищо ми няма... Всъщност, страшно ми е зле — изпъшка той.

— Отказвам цигарите.

— Откога? Сигурно отпреди пет минути?

— От три часа следобед.

— Наистина ли не си пушил от тогава?

— Не съм — отвърна Морисън и загриза нокътя на палеца си, който беше разръфан чак до живеца.

— Та това е чудесно. Какво ли те е накарало да се решиш?

— Правя го заради теб — каза той. — И... заради Алвин.

Очите ѝ се разшириха, филмът започна отново, но тя дори не обърна поглед към телевизора. Дик рядко споменаваше слабоумния им син. Приближи се, видя празния пепелник до ръката му и го погледна право в очите.

— Дик, наистина ли се опитваш да се откажеш?

— Да.

Добави мислено: „Дори и да отида в полицията, онази тайфа убийци положително се навъртат наоколо, за да направят лицето ми неузнаваемо.“

— Радвам се. Дори да не успееш, ние ти благодарим, че си помислил за нас.

— О, сигурен съм, че ще успея — отвърна той и си представи мътния, убийствен поглед в очите на Донати, когато го риташе в

стомаха.

Тази нощ спа лошо — ту задрямваше, ту се пробуждаше.

Около три часа се събуди окончателно. Желанието да запали цигара го изгаряше като треска. Слезе в кабинета си, който се намираше в средата на къщата и нямаше прозорци. Отвори горното чекмедже на бюрото и се втренчи унесено в кутията с цигари. Огледа се и навлажни устни с език.

Донати го беше предупредил:

— През първия месец ще ви наблюдават непрекъснато, а през вторите два по осемнайсет часа дневно, но без да знаете кои точно. През четвъртия месец (тогава повечето клиенти са склонни да се върнат към лошите си навици) службата за наблюдение отново ще работи денонощно. Останалото време от годината ще ви наблюдават периодично по дванайсет часа дневно. А след това? Произволно наблюдение до края на живота ви.

До края на живота!

— Може да ви проверяваме през месец — казваше Донати. — Или през ден. Или пък чак след две години, но в продължение на цяла седмица. Работата е там, че *няма да знаете точно кога*. Ако пушите, ще бъдете винаги нащрек. „Дали ме наблюдават сега? Може би точно в този момент вземат жена ми или изпращат човек при сина ми?“ Прекрасно, нали? И ако успеете да изпуснете тайно някоя цигара, тя ще ви се стори отвратителна. Все едно че пиете кръвта на сина си.

Невъзможно бе да го наблюдават сега, посред нощ, в собствения му кабинет. Къщата беше тиха като гроб.

Морисън не можа да откъсне поглед от цигарите в продължение на две минути. После отиде до вратата, надникна в пустия коридор и отново се върна да съзерцава цигарите. Представи си ужасяваща картина: целият му живот се простираше пред него, но там нямаше място за нито една цигара. Как, по дяволите, щеше да съумее да убеди някой недоверчив клиент, ако не размахва небрежно цигарата си, когато се приближава към диаграмите и макетите? Как щеше да издържи безкрайните градински представления на Синди без спасителната цигара в ръка? Как щеше да става сутрин с представата, че не може да запали цигара, докато пие кафето си и чете вестника?

Проклинаше се задето се бе забъркал във всичко това. Проклинаше и Донати, но най-вече го беше яд на мръсника Джими Маккан. Как можа да го направи, след като знаеше какво го очаква? Ръцете му трепереха от желание да удушат Джими Юда Маккан.

Отново огледа крадешком кабинета. Бръкна в чекмеджето и извади цигара. Помилва я нежно. Спомни си една стара реклама: „Толкова закръглена, така твърда, така добре натъпкана.“ Никога не са били изричани по-верни думи. Сложи цигарата в устата си, наостри уши и се ослуша.

Стори му се, че дочу съвсем слаб шум откъм гардероба, сякаш някой лекичко се премести. Не може да бъде! Но...

В главата му изникна друга картина — заекът подскача бясно, подхвърлян от електричеството. Представи си Синди в тази стая. Напрегна слуха си, но не чу нищо. Каза си, че трябва да отиде до гардероба и да отвори рязко вратата, но ужасно се страхуваше от онова, което може би се криеше там. Отново си легна, но дълго време сънят не идваше.

На другата сутрин се чувстваше отвратително, но закуската му се услади. След като изяде обичайната си купичка овесени ядки, се поколеба и си приготви бъркани яйца. Плакнеше намусено тигана, когато Синди се появи, облечена в пеньоар.

— Ричард Морисън! Та ти не си ял яйца на закуска от време оно.

Морисън изръмжа. Смяташе израза „от време оно“ за една от най-тъпите фрази на Синди, заедно с „като тресната с мокър парцал“.

— Още ли не си пушил? — запита тя, докато си наливаше портокалов сок.

— Не.

— Няма да издържиш до обед — заяви самодоволно Синди.

— Благодаря за насърчението — изръмжа грубо Морисън. —

Всички непушачи си мислят, че... е, няма значение.

Очакваше жена му да се разсърди, но Синди го погледна изненадано.

— Този път май си се зарекъл сериозно.

— Дори можем да се обзаложим. *Надявам се никога да не разбереш колко съм сериозен.*

— Горкичкийт — възклика тя и се приближи. — Приличаш на жив мъртвец, но аз се гордея с теб.

Морисън я прегърна силно.

Сцени от живота на Ричард Морисън за периода октомври — ноември:

Морисън е заедно с приятел от студио „Ларкин“ в бара на Джек Демпси. Приятелят му предлага цигара. Морисън сграбчва чашата си малко по-здраво и казва: „Отказах ги.“ Приятелят се засмива и предрича: „Давам ти най-много една седмица.“

Морисън чака утринния влак и наднича иззад вестника си към младежа в син костюм. Вижда същия младеж почти всяка сутрин, понякога го среща и другаде: в „Онд“, където има среща с клиент, в музикалния магазин на Сам Гуди. Младежът преглежда плочите, докато Морисън търси албума на Сам Кук. Същият младеж участва в четворката, която играе зад отбора на Морисън на местното игрище за голф.

Морисън се напива на някакво тържество, иска му се да запали цигара, но не е достатъчно пиян, за да го направи.

Морисън посещава сина си и му подарява голяма топка, която писука, когато я стиснеш. Алвин го целува възторжено и олигавя цялото му лице, но за пръв път това не му е така противно. Притиска момчето до гърдите си и осъзнава онова, което Донати и колегите му са разбрали много по-рано, благодарение на цинизма си: любовта е най-силното лекарство. Нека романтиците се съмняват в нейното съществуване. Прагматиците го приемат и използват.

Полека-лека Морисън губи физическо желание за пущене, но разумът му продължава да го желае страстно. Не може да се отърве от навика да държи винаги нещо в устата си — ментови бонбони, таблетки или клечки за зъби. Всички те се оказват непълноценни заместители на цигарата.

Последна сцена: колата на Морисън е блокирана в един от градските тунели от колосално задръстване на движението. Абсолютен мрак. Тръбят клаксони. Въздухът е зловонен. Морисън отваря механично жабката и вижда отворен пакет цигари.

Поглежда ги за миг, после сграбчва една и я пали, като си казва предизвикателно:

— Ако се случи нещо, ще е виновна само Синди. Казах ѝ да изхвърли проклетите цигари.

Дръпва веднъж и се задавя от дима, при второто вдишване очите му се насълзяват. От третото му се завива свят, повдига му се. Помисля си: „Ах, че гадна работа“, а веднага след това в главата му се мярва мисълта: „Господи, какво направих?“

Дочува нетърпеливите сигнали на колите зад него. Някъде напред автомобилите отново се раздвижват. Морисън гаси цигарата в пепелника, отваря предните прозорци, включва климатичната инсталация и започва безпомощно да пропържда с ръка дима, като че е хлапе, което току-що е хвърлило първия си фас в тоалетната.

Завърта рязко кормилото и се влива в потока коли на път за дома си.

— Синди — извика той — прибрах се. Мълчание. — Синди? Къде си, скъпа?

Телефонът иззвъня и той сграбчи слушалката.

— Ало, Синди?

— Здравейте, мистър Морисън — каза Донати. Гласът му беше любезен, но делови. — Струва ми се, че трябва да уредим един дребен въпрос. Ще ви бъде ли удобно да наминете към пет часа?

— Вие сте отвлекли жена ми!

— Точно така — изкиска се снизходително Донати.

— Моля ви, пуснете я — избърбори Морисън. — Това няма да се повтори. Беше грешка, неволна грешка. Дръпнах от цигарата само три пъти и бог ми е свидетел, че дори не ми достави удоволствие!

— Колко жалко! Мога ли да разчитам, че ще се явите в пет часа?

— Моля ви — каза Морисън и едва не се разплака. — Моля...

Донати затвори телефона.

В пет следобед в приемната нямаше друг, освен секретарката, която го поздрави с лъчезарна усмивка, сякаш не забелязваше бледото му лице и раздърпаните дрехи.

— Мистър Донати — съобщи тя по вътрешната уредба. — Търси ви мистър Морисън — кимна на Морисън. — Заповядайте.

Донати чакаше пред познатата стая, придружен от някакъв тип, облечен във фанелка с надпис: „Усмихни се“, с телосложение на горила и с пистолет в ръка.

— Вижте какво — обърна се Морисън към Донати. — Можем да измислим нещо, нали? Ще ви платя. Ще ви дам...

— Млък — каза човекът с тениската.

— Радвам се да ви видя — каза Донати. — Съжалявам, че трябва да се срещнем при такива злополучни обстоятелства. Обещавам ви, че ще побързame и жена ви няма да пострада... този път.

Морисън напрегна мускулите си.

— Хайде, няма смисъл — посъветва го Донати, на лицето му се появи гневна усмивка. — Ако ме нападнете, нашият Джънк ще ви удари с пистолета, а жена ви няма да избегне наказанието. Съгласете се, че всичките ви опити са обречени на неуспех.

— Върви по дяволите!

— Ако получавах по петаче всеки път, когато са изразявали подобни чувства, досега да съм се пенсионирал. Нека това ви послужи за урок, мистър Морисън. Когато някой романтик се опита да стори добро дело и не успее, той получава медал. Но ако прагматикът постигне успех, неизменно го пращат по дяволите. Да вървим.

Джънк направи знак с пистолета.

Двамата последваха Морисън в стаята. Той се вцепени: късата зелена завеска беше дръпната. Джънк го смушка с пистолета. Морисън си помисли:

„Навярно така са се чувствали свидетелите на кремирането в газовите камери.“

Надникна през прозорчето. Синди стоеше на сред стаята и се озърташе сmutено.

— Синди — извика Морисън отчаяно. — Синди, те...

— Стъклото е специално и тя не може да ви чуе, нито да ви види — каза Донати. — Е, да започваме. Прегрешението не беше много голямо, затова смяtam, че трийсет секунди ще бъдат достатъчни. Хайде, Джънк.

Горилата натисна бутона с едната си ръка, а с другата притискаше здраво пистолета в гърба на Морисън.

Това бяха най-дългите трийсет секунди в целия му живот.

Когато всичко свърши, Донати постави ръка на рамото му и го попита:

— Да не ви елошо?

— Не — отвърна с немощен глас Морисън. Беше облегнал чело върху стъклото, краката му трепереха. Обърна се и видя, че Джънк е изчезнал.

— Елате с мен.

— Къде отиваме? — попита Морисън с безразличие.

— Струва ми се, че дължите на жена си някакво обяснение.

— Как да я погледна в лицето? Как да ѝ кажа, че аз...

— Мисля, че ще останете изненадан.

В стаята имаше само едно канапе. Синди седеше на него и хлипаше безпомощно.

— Синди — каза нежно Морисън.

Тя вдигна поглед, очите ѝ бяха уголемени от сълзите. Прошепна:

— Дик? О, господи!

Той я прегърна. Синди промърмори с притиснато към гърдите му лице:

— Двама мъже се вмъкнаха у дома. Отначало помислих, че са крадци, после се уплаших да не ме изнасилят. Те превързаха очите ми и ме закараха някъде и... и... о, това беше ужасно.

— Шшт! — прошепна Морисън.

— Защо! — попита тя и го погледна. — Защо трябваше да го...

— Заради мен. Трябва да ти разкажа нещо, Синди.

След като се изповяда, Морисън замълча за миг, после каза:

— Предполагам, че ще ме намразиш, и то с пълно право.

Той гледаше мрачно в пода. Синди обгърна лицето му с ръце и го обърна към себе си.

— Не — отвърна тя, — не те мразя.

Морисън вдигна очи, онемял от изненада.

— Струваше си да го изтърпя. Бог да благослови тези хора — освободиха те от страшен затвор.

— Вярно ли е това, което казваш?

— Да — отвърна Синди и го целуна. — Хайде да си вървим. Чувствам се по-добре, дори много, много по-добре.

Телефонът позвъня отново след седмица. Морисън позна гласа на Донати и побърза да каже:

— Този път хората ви са събрали адреса — дори не съм докосвал цигара.

— Това ни е известно. Трябва да обсъдим един делови въпрос.
Удобно ли ви е да наминете утре следобед?

— Защо?

— Нищо особено, само някои изчисления. Между другото,
поздравявам ви за повишението.

— Откъде знаете?

— Наблюдаваме ви — отвърна Донати уклончиво.

Отново се озоваха в стаичката, белокосият каза:

— Не се бойте, няма да ви ухапя. Качете се, ако обичате.

Посочи обикновена домашна теглилка.

— Вижте, наистина съм понапълнял, но... — запелтечи
Морисън.

— Това се случва със седемдесет и пет процента от клиентите
ни. Качете се.

Морисън се подчини. Стрелката отскочи на 79.

— Добре. Можете да слезете. Колко сте висок?

— Един и седемдесет и четири.

— Хм, да видим — измъкна от вътрешния си джоб картичка с
пластмасова обвивка. — Е, не е чак толкова лошо. Ще ви предпиша
хапчета за отслабване. Имайте предвид, че се внасят нелегално:
използвайте ги пестеливо и според инструкциите. Сега ще фиксирам
максималното ви тегло, което не бива да надвишавате. То ще бъде... я
да видим... — отново погледна картичката — осемдесет и два
килограма. Как ви се струва? И тъй като днес е първи декември, ще ви
очаквам всяко първо число на месеца за поредното претегляне. Не е
страшно, ако не можете да се явите на определената дата, стига да се
обадите предварително.

— Какво ще стане, ако надвиша определеното от вас тегло?

Донати се усмихна:

— Ще изпратим наш човек да отреже малкото пръстче на жена
ви. Желая ви приятен ден, мистър Морисън.

Осем месеца по-късно:

Морисън среща случайно свой приятел от студио „Ларкин“ в
бара на Джек Демпси. Вече е свалил излишните килограми и е в
„бойната си форма“, както гордо обича да казва Синди. Морисън

тренира три пъти седмично и се радва на отлично здраве. В сравнение с него старият му приятел прилича на парцал.

Приятелят казва:

— Господи, как успя да се откажеш? Не мога да се отърсва от този проклет навик.

Той смачка цигарата си с истинско отвращение и пресушава чашата си.

Морисън го поглежда изпитателно и изважда от портфейла си бяла визитна картичка. Поставя я на бара между тях и казва:

— Знаеш ли, тези хора промениха целия ми живот.

Дванайсет месеца по-късно:

Морисън получава сметка по пощата. В нея е вписано:

ДРУЖЕСТВО „ОТКАЗВАНЕ С ГАРАНЦИЯ“

46-та улица, Ню Йорк

1 процедура 2500 долара

Наставник (Виктор Донати) 2500 долара

Електричество 0,50 долара

Общо: 5000,50 долара

— Тези мръсници — избухва той. — Карат ме да плащам електричеството, с което те измъчваха...

— Плати го — казва Синди и го целува.

Двайсет месеца по-късно:

Морисън и жена му срещат съвсем случайно семейство Маккан в театъра на Хельн Хайс. Представят си взаимно съпругите си. Джими изглежда отлично, както в онзи отдавна отминал ден на летището. Морисън не е виждал никога жена му. Очевидно е много, много щастлива и това прави грозничкото ѝ лице почти красиво.

Тя му подава ръка и Морисън усеща нещо странно в ръкостискането ѝ, но разбира точно какво по средата на второто действие. Малкият пръст на дясната ѝ ръка липсва.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.